

แผนจัดการเรียนรู้ ที่ ๕

ทศ๑๒๐๑ วรรณกรรมอีสาน ๑ ช่วงชั้นที่ ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๒ ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ ๕ ๕

สาระสำคัญ

พระยา เป็นกรกรองคำพูดที่สละสลวย มีจำนวนมากมายและหลายประเภท ใช้เป็นคำ
พังเพย สุภาษิตเพื่อสั่งสอนหรือเป็นสื่อเพื่อการเกี่ยวพาราสีของหนุ่มสาว แสดงถึงความเฉลียว
ฉลาดในการใช้ภาษา สมควรเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

พูดพระยาได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ตอบคำถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพระยาได้
- พูดพระยาได้ถูกต้องท่วงทำนอง
- อธิบายความหมายและสถานการณ์ที่ใช้พระยาได้

สาระการเรียนรู้

- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพระยา
- ท่วงทำนองของการพูดพระยา
- ความหมายและสถานการณ์การใช้พระยา

คุณลักษณะที่ปลูกฝัง

ความเชื่อมั่นในคำสอนที่ดีงาม

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

- ให้นักเรียนพูดพระยาที่รู้จัก (ถ้าไม่รู้ ครูพูดให้ฟัง) ครูอธิบายพื้นฐานของพระยา
- ครูแจกใบคำถามเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพระยาให้นักเรียนทุกคน
- ครูแจ้งจุดประสงค์ กิจกรรมและเกณฑ์การประเมินผล
- ครูอธิบายท่วงทำนองของการพูดพระยา สาธิตการพูด การแปลศัพท์ การบอก
ความหมายแฝงและสถานการณ์ที่ใช้
- ครูแจกใบความรู้ เรื่องพระยาเกี่ยว ให้นักเรียนทุกคน
- จับคู่ สลับกันอ่านบทพูดชายหญิง ช่วยกันตีความ
- ให้แสดงบทบาทสมมุติการเกี่ยวกันด้วยพระยา

ชั่วโมงที่ ๒

๑. แจกใบความรู้เรื่องพระหยาคำสอน
๒. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม ช่วยกันแปลศัพท์ หาความหมายแฝงและสถานการณ์การใช้พระหยา กลุ่มละ ๑๐ บท ฝึกอ่านพูดพระหยาให้คล่องแคล่ว ถูกท่วงทำนอง
๓. ครูให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดทุกกลุ่ม ปรับแก้การพูดให้ถูกท่วงทำนองก่อนออกรายงาน
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงาน การพูดพระหยา อธิบายความหมายและสถานการณ์ที่ใช้
๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ทั่วไป การพูดและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
๖. นักเรียนเลือกท่องพระหยาที่ประทับใจ เพื่อยึดเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตน
๗. นักเรียนตอบคำถามเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพระหยา

สื่อการเรียนรู้

๑. คำถามเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพระหยา ๑๐ ข้อ จำนวน ๒๑ ชุด
๒. ใบความรู้เรื่องพระหยาเกี่ยว
๓. ใบความรู้เรื่องพระหยาภาษิต
๔. แบบทดสอบ (ดูที่ภาคผนวกท้ายเล่ม)

การวัดผลประเมินผล

๑. กระบวนการวัด

สิ่งที่วัด	วิธีการ	เครื่องมือ
๑. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพระหยา	ข้อ ๑ ครูตรวจการตอบ คำถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพระหยา	ข้อ ๑ คำถามเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพระหยา
๒. ทักษะการพูดพระหยา	ข้อ ๒-๓ ครูและนักเรียนสังเกตจากการรายงาน	ข้อ ๒-๓ แบบประเมินการพูดรายงาน
๓. ความเข้าใจความหมายของพระหยาและการนำพระหยาไปใช้ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	ข้อ ๔ ตรวจสอบการเขียนอธิบาย	ข้อ ๔ ประเด็นการเขียนอธิบาย
๔. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (การเลือกคำสอนเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน)	ทดสอบกลางภาค	แบบทดสอบ

๒. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

- ๒.๑ การตอบคำถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพระหยา
ระดับ ๓ (ดีมาก) ถ้าตอบได้ถูกต้อง ๑๓-๑๕ ข้อ
ระดับ ๒ (ดี) ถ้าตอบได้ถูกต้อง ๑๐-๑๒ ข้อ
ระดับ ๑ (ปรับปรุง) ถ้าตอบได้ถูกต้อง น้อยกว่า ๑๐ ข้อ ต้องศึกษาและตอบใหม่

๒.๒ การพูดผะพยา

ระดับ ๓ (ดีมาก) ถ้าพูดได้ถูกต้องท่วงทำนอง น้ำเสียงไพเราะน่าฟัง

ระดับ ๒ (ดี) ถ้าพูดได้ถูกต้องท่วงทำนองไม่ค่อยไพเราะ

ระดับ ๑ (ปรับปรุง) ถ้าพูดไม่ถูกต้องท่วงทำนอง ต้องฝึกใหม่

๒.๓ การอธิบายความหมายและสถานการณ์การใช้ผะพยา

ระดับ ๓ (ดีมาก) ถ้าความหมายถูกต้อง สถานการณ์การใช้ชัดเจน

ระดับ ๒ (ดี) ถ้าความหมายถูกต้อง สถานการณ์ไม่ค่อยชัดเจน แต่แก้ไขแล้ว

ระดับ ๑ (ปรับปรุง) ถ้าความหมายผิดมาก สถานการณ์ผิดมาก ต้องวิเคราะห์ใหม่

๒.๔ การเลือกคำสอนเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน

ระดับ ๓ (ดีมาก) ถ้าเลือกคำสอนที่ดีงาม อธิบายเหตุผลได้ชัดเจน

ระดับ ๒ (ดี) ถ้าเลือกคำสอนที่ดี อธิบายได้ไม่ชัดเจนนัก

ระดับ ๑ (ปรับปรุง) ถ้าอธิบายเหตุผลของการเลือกคำสอนไม่ชัดเจน

๒.๕ การทดสอบกลางภาค ให้นักเรียนบอกสถานการณ์การใช้ผะพยา ใช้เกณฑ์เดียวกับ

ข้อ ๒.๓

กิจกรรมต่อเนื่อง

๑. เรียนรู้ผะพยาอื่นๆ

๒. ฝึกเขียนอักษรไทยน้อยไปด้วย

เครื่องมือเพิ่มเติม

๑. คำถามเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผะพยา

๒. ใบความรู้เรื่อง ผะพยาเกี่ยว

๓. ใบความรู้เรื่อง ผะพยาภาสิต

คำถาม เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผะหยา

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนศึกษาจากหนังสือเรียนภาษาไทยอีสานและฟังการรายงานของเพื่อนอย่างตั้งใจเพื่อตอบคำถามต่อไปนี้ ถ้าตอบถูกน้อยกว่า ๑๐ ข้อ ต้องค้นคว้าและตอบใหม่

๑. ผะหยา คืออะไร.....

๒. ผะหยา มีรากศัพท์มาจากภาษาบาลีว่าอย่างไร

๓. ผะหยา มีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤตว่าอย่างไร

๔. ผะหยา เปรียบเทียบกับอะไรในภาษาไทยกลาง.....

๕. ผะหยา ทำไมต้องพูดเป็นผะหยา

๖. ผะหยา มีกี่ประเภท อะไรบ้าง.....

.....

๗. ถ้าจะสอนให้คนฟังพาอาศัยกัน จะพูดผะหยาว่าอย่างไร

.....

๘. ถ้าจะสอนให้คนไปเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง จะพูดผะหยาว่าอย่างไร

.....

๙. ถ้าจะสอนให้คนไม่ลืมสิ่งที่เคยมีคุณ จะพูดผะหยาว่าอย่างไร

.....

๑๐. ถ้าจะเปรียบเปรยให้เห็นว่า คนเรานั้น เมื่อสิ่งใดมีประโยชน์ก็ว่าดี เมื่อหมดค่าก็ตำหนิ

จะพูดผะหยาว่าอย่างไร

.....

๑๑. นักเรียนเลือกผะหยาบทใดบ้างเป็นหลักยึดในการปฏิบัติตนที่ดีงาม จงอธิบาย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....